

**Åmåls
Kommun**

Finanspolicy

för Åmåls kommun och de kommunalt helägda bolagen

Beslutat av: Kommunfullmäktige

Datum: Den 30 oktober 2024, § 152, dnr KS 2024-0335.

Dokumentets giltighet: År 2024–2026

Dokumentet gäller för: Åmåls kommun och de kommunalt helägda bolagen.

Dokumentansvarig: Ekonomienheten

Innehållsförteckning

1. Finanspolicyns syfte	3
2. Finansverksamhetens mål	3
3. Organisation och ansvarsfördelning	3
4. Borgen.....	3
5. Likviditetsförvaltning	4
5.1 Betalningsberedskap.....	4
5.2 Koncernkonto	4
5.3 Förvaltning av kostfristig likviditet.....	4
5.4 Likviditetsplanering.....	4
6. Skuldförvaltning	4
6.1 Målsättning	4
6.2 Riskhantering.....	4
6.3 Derivat	5
6.4 Finansiell leasing	5
6.5 Operationell leasing.....	5
7. Hållbarhet inom skuldförvaltning.....	5
8.Rapportering	5
9. Ordlista	6

1. Finanspolicyens syfte

Finanspolicyen syftar till att övergripande ange målsättningar, begränsning av olika finansiella risker, organisation och ansvarsfördelning samt förutsättningar för finansverksamheten inom kommunen och de kommunalt helägda bolagen. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

2. Finansverksamhetens mål

Finansverksamhetens mål är att:

- Säkerställa finansieringsbehov av investeringar till låg kostnad givet en acceptabel risknivå.
- Säkerställa betalningsförmåga på kort och lång sikt till låg kostnad givet en acceptabel risknivå.
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll genom att identifiera, mäta, hantera och följa upp risker i skuldportföljen.

3. Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegeringsförteckning.

Det är kommunfullmäktiges ansvar att:

- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs i överensstämmelse med kommunallagen.
- Fastställa finanspolicy.
- Besluta om en maximal ram för kommunens låneskuld för kommande budgetår.
- Besluta om villkor för borgen samt utlåningsramar för kommunala bolag.

Kommunstyrelsen ska:

- Varje mandatperiod, samt i övrigt när så krävs, se över och vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunkoncernens finanspolicy.
- Utarbeta riktlinjer för den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunkoncernens finanspolicy
- Följa upp och utvärdera finansverksamhetens resultat och risker.

Bolagsstyrelserna ska:

- Säkerställa att finansverksamheten i respektive bolag bedrivs inom ramen för de ägardirektiv som fastställs på bolagsstämman.
- Fastställa finansiella riktlinjer för respektive bolag inom ramen för denna finanspolicy.
- Tillhandahålla information till kommunstyrelsen för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom kommunkoncernen.

4. Borgen

Utlåning eller borgensåtagande till extern part ska hanteras mycket restriktivt. Beslut om utlåning och borgensåtagande fattas av kommunfullmäktige. Utlåning eller borgensåtagande ska baseras på gedigen analys. Kommunens prissättning av lån och fastställande av borgensavgift ska motsvara marknadsmässiga villkor i syfte att möta lagkrav på konkurrensneutralitet. Prissättning och borgensavgift ska vara transparent och fastställas av kommunfullmäktige.

5. Likviditetsförvaltning

Målsättningen med likviditetsförvaltningen är att likviditet alltid ska vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas.

Tillgängliga likvida medel definieras som

- kassa och bank
- ej utnyttjade kreditlöften
- finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar.

5.1 Betalningsberedskap

Kommunen och de kommunalt helägda bolagen ska ha tillgång till likvida medel för att kunna fullgöra sina betalningsåtaganden. De bör ha likvida medel för att klara löpande utgifter under minst 30 bankdagar. Likviditetsöverskott som inte är tillfälligt, utöver den likviditet som erfordras för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap, ska i huvudsak användas för att amortera låneskulder.

5.2 Koncernkonto

Kommunens och de kommunalt helägda bolagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem.

5.3 Förvaltning av kostfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument, så som räntebärande papper, värdepapper och/eller bankinlåning, samt i godkända, kreditvärdiga motparter. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar. Tillfälligt likviditetsöverskott ska placeras med beaktande av låg risk kontra avkastning.

5.4 Likviditetsplanering

För att nå en effektiv likviditetshantering bör en koncernsamordnad likviditetsplanering ske. Likviditetsplaneringen ska ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort sikt (upp till 30 bankdagar) och lång sikt, samt vara underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning.

6. Skuldförvaltning

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för kontokrediter och långfristig upplåning som ska gälla för det kommande budgetåret.

6.1 Målsättning

Den övergripande målsättningen för skuldförvaltning är att:

- Säkerställa betalningsförmåga på kort och lång sikt.
- Bygga en struktur som gör att skuldportföljen möter finansieringsbehovet och reducerar exponeringen mot finansiella risker, utan att ge upphov till alltför stora kostnader i förhållande till de egna förutsättningarna.

6.2 Riskhantering

Lånefinansiering medför exponering mot finansiella risker. En viktig del av skuldförvaltningen är att på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt hantera dessa risker.

Den övergripande risken som behöver hanteras i skuldförvaltningen är att en oförutsedd ökning av lånekostnaderna påverkar budgeten och det ekonomiska utfallet. Ökade lånekostnader kan i sin tur uppstå genom flera olika specifika risker.

Finansieringsrisk

För att begränsa finansieringsrisken bör kapitalbindningen i låneportföljen fastställas enligt följande:

Den genomsnittlig kapitalbindningstid bör uppgå till 3 år med avvikelse +/- 1,5 år där maximal andel som förfaller inom 12 månader är 30%.

En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

Ränterisk

För att begränsa ränterisken bör räntebindningen i låneportföljen fastställas enligt följande:

Den genomsnittlig räntebindningstid bör uppgå till 3 år med avvikelse +/- 1,5 år.

En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

Valutarisk

Upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras utan att det ger upphov till alltför stora kostnader.

6.3 Derivat

Det är inte tillåtet att använda derivatinstrument.

6.4 Finansiell leasing

Finansiell leasing är att jämställa med upplåning. All finansiell leasing ska beslutas av kommunfullmäktige. Vid beslut om finansiell leasing ska effektiv skuldförvaltning tillämpas där alternativen utvärderas och redogörs för på ett väl underbyggt och systematiskt vis.

6.5 Operationell leasing

Operationell leasing ska användas restriktivt och alltid jämföras med om den är ekonomiskt fördelaktig i förhållande till egen investering/anskaffning.

7. Hållbarhet inom skuldförvaltning

Finanshanteringen ska understödja kommunens beslutade inriktning för hållbarhetsarbetet inom dimensionerna miljö och klimat, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Åmåls kommun och de kommunalt helägda bolagen ska ha kunskap om projekten i investerings-portföljen har förutsättningar att bli föremål för hållbar finansiering, exempelvis i form av så kallade hållbara lån (så som gröna lån och sociala lån), och där så är möjligt eftersträva att välja en sådan finansiering

8. Rapportering

Kommunstyrelsen ska minst två gånger per år, vid delårs- och årsbokslut, lämna en rapport till kommunfullmäktige avseende kommunen och de kommunalt helägda bolagens finansverksamhet. Rapporten ska innehålla följande uppgifter:

- aktuell likviditetssituation
- skuldportföljens volym, instrument och motparter
- skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till målvärdet
- skuldportföljens räntebindning i förhållande till målvärdet
- kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart
- eventuella avsteg från finanspolicyn.

9. Ordlista

Borgen

Borgen innebär att kommunen ställer sig som garant för ett lån som tas av en annan part, till exempel ett kommunalt bolag.

Derivat

Derivat är finansiella instrument som har sitt värde från ett annat underliggande instrument, till exempel en ränta eller en valuta

Finansiell leasing

Finansiell leasing är en form av lånefinansiering som liknar ett avbetalningsköp. Det innebär att kommunen eller bolaget hyr en tillgång under en längre tid och betalar en fast månadsavgift som motsvarar ränta och amortering. Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal, om det innebär att den framtida servicepotentialen eller de ekonomiska fördelarna och riskerna som förknippas med ägandet av tillgången i allt väsentligt överförs från leasinggivaren till leasingtagaren.

Finansieringsrisk eller refinansieringsrisk

Risken för att vid varje givet tillfälle inte få tillgång till nödvändig finansiering för befintliga eller nya lån eller att refinansiering endast kan ske med kraftigt ökade kostnader som följd. Finansieringsrisken ökar om en större del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen.

Kapitalbindning

Återstående löptid på upplåningen. Den genomsnittliga kapitalbindningen är ett mått på skuldportföljens känslighet för finansieringsrisk. Ett lägre tal indikerar att skuldportföljen, i genomsnitt, omsätts mer frekvent och därför har en högre risk.

Likviditetsrisk

Risken för att inte ha tillräcklig betalningsberedskap för att kunna möta planerade och/eller oförutsedda utgifter. Med god betalningsberedskap avses att alltid ha tillgängliga likvida medel motsvarande cirka en månads löpande utgifter för innevarande budgetår.

Operationell leasing

Kan liknas vid ett vanligt hyresavtal, där äganderätten ligger kvar hos leasinggivaren. Efter att avtalsperioden löpt ut lämnas produkten tillbaka till givaren. Leasinggivaren tar den ekonomiska risken och ofta ingår exempelvis service, reparationer och försäkringar i avtal.

Räntebindning

Tidsperiod under vilken räntan på upplåningen och räntesäkringsinstrumenten är fast. Den genomsnittliga räntebindningen är ett mått på skuldportföljens känslighet för ränterisk. Ett lägre tal indikerar att räntan i skuldportföljen, i genomsnitt, justeras mer frekvent och därför har en högre risk.

Ränterisk

Risken för att förändringar i räntenivån påverkar negativt genom ökade räntekostnader. Ränterisken uppstår då räntan på olika löptider, avkastningskurvan, rör sig från en given nivå. Exponering för ränterisk uppstår om man har räntebärande skulder i portföljen.

Skuldportfölj

All upplåning, inklusive finansiell leasing och eventuella finansiella derivat som är kopplade till upplåningen.